

ASPECTUL ECOLOGIC AL DEZVOLTĂRII DURABILE

Ana-Maria TURCULEȚ

Universitatea Tehnică a Moldovei,
Facultatea Inginerie Economică și Business,
Departamentul Economie și Management, grupa EAI-193M
mun. Chișinău, Republica Moldova
bucur.anamaria@mail.ru

Rezumat. Durabilitatea pornește de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul ce ne înconjoară, precum și de resursele existente, iar calitatea vieții unei societăți sunt definite de sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică. Primele discuții prin care s-au ajuns la dezvoltarea durabilă au început în 1972, în cadrul Conferinței privind Mediul Ambient care a avut loc la Stockholm. Pentru prima dată, în mod serios problema, a fost pusă deteriorării mediului înconjurător în urma activităților umane care pune în pericol însuși viitorul omenirii. În 1983, își începe activitatea Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED), condusă de GroBruntland, după o rezoluție adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite.

Cuvinte cheie: activități umane, durabilitate, încurajarea societății, resurse, mediu natural, biodiversitate

Introducere

Conceptul de dezvoltare durabilă a apărut în anii '80 ca răspuns la nevoia de a realiza, într-o societate, un echilibru între progresul economic și social, precum și grija față de mediu ambiant și gestionarea resurselor naturale. Schimbări care survineau într-un mod cât se poate de neașteptat, fiind în mare parte neprevăzute de specialiști. Odată cu apariția acestor modificări, populația a devenit din ce în ce mai conștientă de prezența unor elemente de risc, care puteau afecta continuitatea în bune condiții a umanității [1]. Pentru a nu se ajunge la o situație de criză, organizațiile mondiale din domeniul protecției mediului au propus schimbări fundamentale în stilul de viață al populației, rezultatele concretizându-se în apariția unui nou concept, și anume „dezvoltarea durabilă” sau „durabilitatea”.

Dezvoltarea durabilă este conceptul ce desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care asigură un echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural [7].

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cu siguranță cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) [3] în raportul „Viitorul nostru comun”, cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi” [3].

Acest concept este unul complex și intens contestat la nivel internațional, fiind menționat pentru prima dată în anii 80, inițial ca mod de abordare a dezvoltării economice în scopul reducerii cât mai ample a degradării mediului înconjurător, fiind ulterior integrat în „mișcarea ecologistă” de protejare a mediului natural al planetei [2].

În anul 1985 a fost descoperită gaura din stratul de ozon de deasupra Antarcticii și, prin Convenția de la Viena s-a încercat soluționarea privind reducerea consumului de substanțe care dăunează stratului protector de ozon care înconjoară planeta. În 1986, la un an după catastrofa de la Cernobîl, apare așa-numitul Raport Brundtland, al WCED, cu titlul „Viitorul nostru comun” care dă și cea mai citată definiție a dezvoltării durabile („sustainable development”): „Dezvoltarea durabilă este cea care urmărește nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile lor”.

Conceptul a început să fie tratat într-un sens mai larg în anul 1987, odată cu publicarea raportului „Our Common Future”. În cadrul acestui raport au fost stabilite principiile și legile dezvoltării durabile grupate în 5 categorii:

- conservarea mediului natural;
- protecția bio-diversității și a patrimoniului uman;
- dezvoltare-regenerare;
- generațiile viitoare;
- eliminarea disparităților economice mondiale.

Fiecare om, conștient sau nu, poate contribui la dezvoltarea durabilă. De fapt, se poate vorbi de o *gândire de durată* atunci când se colectează (depun) deșeuri din plastic sau hârtie în locurile special amenajate [5].

La nivel industrial, lucrurile s-au mișcat mult mai repede. Astfel, multe fabrici folosesc deșeuri drept combustibil, iar în anumite localități s-a încercat implementarea unor sisteme de încălzire casnică pe baza arderii deșeurilor. Unele companii au conștientizat importanța economică (dar și ecologică) a recuperării și refolosirii deșeurilor [5].

Într-o societate contemporană conceptul de dezvoltare durabilă cuprinde totalitatea ideilor privind dezvoltării fără epuizarea resurselor naturale și regenerare a ecosistemelor.

Temelia acestui concept este necesitatea integrării obiectivelor economice cu cele ecologice și de protecție a mediului ambiant.

În Republica Moldova de cca 25 de ani, se acorda prioritate creșterii economice, excluzând problemele de protecția mediului ambiant. Poluarea mediului precum și manifestările ce deteriorează componentele mediului ce ne înconjoară, impun modificarea unor opțiuni de bază a societății noastre.

Soluționarea locală sau cea națională, cât și la nivelul sectoarelor economice, tehnice sau chiar politice este problema ce încearcă a fi rezolvată ultimii 25 de ani de către autoritățile Republicii Moldova, iar conceptul dezvoltării durabile a devenit un obiectiv strategic pentru întreaga țară.

Conceptul dezvoltării durabile este caracterizat de principiile majore, după sunt următoarele:

1. Preocuparea pentru echitate și corectitudine între țări și între generații;
2. Viziunea de lungă durată asupra dezvoltării;
3. Gândirea sistemică - interconexiunea între mediu, economie și societate.

Strategiile de dezvoltare durabilă evidențiază interdependența între local și global, între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, accentuând necesitatea cooperării în cadrul și între sectoarele economic, social și de mediu [1].

Dezvoltarea durabilă privește în viitor, iar viitorul ne privește pe toți.

În dezvoltarea durabilă trebuie să fie implicate toate instituțiile statului, companiile, organizațiile neguvernamentale și chiar fiecare cetățean în parte.

Responsabilitatea socială revine fiecărui personaj al societății moderne. Toți interacționăm cu mediul, consumăm resurse, suntem parte a unui sistem. Instituțiile statului sunt cele ce pot impune, prin reglementări, reguli și norme clare și convenții internaționale la care aderă, norme aplicabile de dezvoltare durabilă.

Principiile dezvoltării durabile

În anul 1992, a avut „Summit-ul Pământului” în Rio de Janeiro, Brazilia, la care au participat specialiști din 170 de state. În urma întâlnirii, au fost adoptate mai multe convenții privind schimbările de climă (reducerea emisiilor de metan și dioxiddecarbon), diversitatea biologică (conservarea speciilor) și stoparea defrișărilor masive. Totodată, a fost stabilit un plan de susținere a dezvoltării durabile.

În anul 2002, după 10 ani de la Conferința de la Rio, a avut loc Summitul privind dezvoltarea durabilă în Johannesburg, Africa de Sud, unde au fost puse în evidență 18 principii pentru dezvoltarea durabilă:

- societatea are dreptul la o viață sănătoasă și prosperă în armonie cu mediul ambiant;
- dezvoltarea economică să nu submineze necesitățile de dezvoltare și de mediu ale generațiilor viitoare;
- exploata resursele, fără a cauza cea rău;
- statul trebuie să propună legi internaționale privind redresarea situației;
- protejarea mediului trebuie să fie o prioritate a statului;
- protecția mediului ambiant trebuie să devină parte integrată a procesului de dezvoltare durabilă;
- reducerea sărăciei și dispariția diferențelor economice între diverse pături ale societății;
- pentru protejarea și conservarea ecosistemului statele trebuie să coopereze;
- reducerea și eliminarea modelelor nesustenabile de producție;
- statul trebuie să încurajeze participarea cetățenilor la redresarea problemelor de mediu;
- statul și societatea trebuie să se implice și să împiedice acțiunile asupra mediului ce au un impact negativ;
- cooperarea statelor va crea un mediu economic deschis care va asigura tuturor țărilor dezvoltarea necesară;
- poluarea mediului, de către agenții economici, trebuie să acopere costurile pagubelor produse;
- statele trebuie să coopereze în domeniul prevenirii dezastrelor naturale, precum și a impactelor acestora, ce au un efect în afara hotarelor;
- abordare științifică a problemei de dezvoltare durabilă într-o societate;
- statul trebuie obligat privind încurajarea și recunoașterea inițiativelor de dezvoltare durabilă ale tuturor persoanelor ingenioase;
- protejarea mediului ambiant în zonele de conflict, și rezolvarea unor probleme doar pe cale diplomatică și pașnică;
- dușmanul dezvoltării durabile este războiul, iar pacea, protecția mediului și dezvoltarea trebuie să fie inseparabile.

În urma Summit-ului din septembrie 2015 privind dezvoltarea durabilă cele 193 state membre ale ONU au adoptat Agendei 2030 pentru dezvoltarea durabilă. Acest program prevede acțiuni mondiale în domeniul dezvoltării și promovează dimensiunile dezvoltării durabile. Totodată, adoptarea Agendei a permis formarea a 17 obiective de Dezvoltare Durabilă, reunite și cele ce formează Obiective Globale.

Aceste obiective stabilite de Agenda 2030 prevăd acțiuni ambițioase, așa cum:

- combaterea și reducerea inegalităților, egalitatea de gen;
- educația de calitate, muncă decentă și creșterea economică;
- sănătate, bunăstare, apă curată și sanitație;
- acțiunile climatice, viața acvatică și cea terestră;
- stărpirea sărăciei și a foametei;
- energie curată, industrie și inovație, infrastructură și la prețuri accesibile;
- orașe și comunități durabile, consum și producție responsabile;
- pace, justiție și instituții eficiente;
- parteneriate pentru realizarea obiectivelor propuse [5].

Realizarea acestor obiective vizează oricare stat ce este în curs de dezvoltare, iar realizarea acestor obiective legate de dezvoltarea durabilă pentru un termen lung.

Implementarea cu succes nu poate fi realizată fără politica adecvată. Statele democratice ce au la bază statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen trebuie să promoveze instituții eficiente pentru realizarea obiectivelor menționate.

Statele ce au realizat cea rău obiective trebuie să contribuie la îndeplinirea Agendei nu numai din perspectivă națională, dar și la cea internațională. Pentru statele mai puțin dezvoltate acest sprijinul și asistență este necesar, iar experiența acumulată va ameliora procesul de tranziție a acestor state.

Referințe

1. CARACOTA, D., CARACOTA, C.R., „*Dimensiunile contemporane ale dezvoltării durabile și competitive*”, Edit. ASE, București, 2004, p.15.
2. MCKERCHER, B., „Sustainable Tourism Development: Guiding Principles for Planning and Management”, Hong Kong Polytechnic University, 2003.
3. Raportul Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare / Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future.
4. Agenția de Mediu, Dezvoltarea durabilă - o cale continuă a Republicii Moldova, Disponibil: <http://www.mediu.gov.md/ro/content/dezvoltarea-durabil%C4%83-o-cale-continuu%C4%83-republicii-moldova>. accesat 15.11.2019.
5. Proiectul PNUD Moldova, Disponibil: <http://green.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=30&t=/Prezentare/Ce-inseamna-dezvoltarea-durabila-si-economia-verde>, [accesat 02.02.2020].
6. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Disponibil: <https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/sustainable-development-goals.html>, accesat 10.02.2020.
7. Enciclopedia Wikipedia. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83, accesat 13.02.2020.